

مبارزه علمی برای جوانان، زنده کردن روح جست و جو و کشف واقعیت هاست. «امام خمینی (ره)»

دفترچه سؤالات مرحله اول

سی امین دوره المپیاد ادبی سال ۱۳۹۵

بعد از ظهر - ساعت: ۱۴:۰۰

کد دفترچه : ۱

تعداد سؤالات	مدت آزمون (دقیقه)
۱۰۰	۱۱۰

شماره صندلی :

نام خانوادگی :

نام :

توضیحات مهم

یاد خدا آرام بخش دلهاست.

- ۱ - کد دفترچه سؤالات شما ۱ است. این کد را در محل مربوط روی پاسخ نامه با مداد پر کنید. در غیر این صورت پاسخ نامه شما تصحیح نخواهد شد. توجه داشته باشید کد دفترچه سؤالات شما که در زیر هر یک از صفحه های این دفترچه نوشته شده است، با کد اصلی که در همین صفحه است، یکی باشد.
- ۲ - بلافاصله پس از آغاز آزمون، تعداد سؤالات داخل دفترچه و وجود همه برگه های دفترچه سؤالات را بررسی نمایید. در صورت وجود هرگونه نقصی در دفترچه، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید.
- ۳ - یک برگ پاسخ نامه در اختیار شما قرار گرفته که مشخصات شما بر روی آن نوشته شده است. در صورت نادرست بودن آن، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید. ضمناً مشخصات خواسته شده در پایین پاسخ نامه را با مداد مشکی بنویسید.
- ۴ - برگه پاسخ نامه را دستگاه تصحیح می کند، پس آن را تا نکند و تمیز نگه دارید و به علاوه، پاسخ هر پرسش را با مداد مشکی نرم در محل مربوط علامت بزنید. لطفاً خانه مورد نظر را کاملاً سیاه کنید.
- ۵ - پاسخ درست به هر سوال ۳ نمره مثبت و پاسخ نادرست ۱ نمره منفی دارد.
- ۶ - همراه داشتن هرگونه کتاب، جزوه، یادداشت و لوازم الکترونیکی نظیر تلفن همراه و لپ تاپ ممنوع است. همراه داشتن این قبیل وسایل حتی اگر از آن استفاده نکنید یا خاموش باشد، تقلب محسوب خواهد شد.
- ۷ - آزمون مرحله دوم برای دانش آموزان پایه دهم، صرفاً جنبه آزمایشی و آمادگی دارد و شرکت کنندگان در دوره تابستانی از بین دانش آموزان سوم متوسطه انتخاب می شوند.
- ۸ - داوطلبان نمی توانند دفترچه سؤالات را با خود ببرند. (دفترچه باید همراه پاسخ نامه تحویل داده شود).

منابع درسی

۱- در همهٔ گزینه‌ها کسرهای هست که می‌توان آن را جایگزین «از» دانست بجز گزینهٔ

- (۱) کارش نگار نقشه قالی بود.
- (۲) خسته شدیم از خرگوش؛ دنیا پر حیوان است.
- (۳) ما را به رونگاری آن می‌نشانند.
- (۴) حالا بعد دو سال تازه سر حرف من افتاده‌اند.

۲- در کدام بیت آرایهٔ تلمیح نیست؟

- (۱) برو ای گدای مسکین در خانهٔ علی زن / که نگین پادشاهی دهد از کرم گذار
- (۲) تو یک ساعت چو افریدون به میدان باش تا زان پس / به هر جانب که روی آری درفش کاویان بینی
- (۳) چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم / که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را
- (۴) آن کسی را که در این ملک سلیمان کردیم / ملت امروز یقین کرد که او اهرمن است

۳- اطلاعات همهٔ گزینه‌ها بجز گزینهٔ درست است.

- (۱) سووشون گرچه در اصل داستان یک زندگی است اما بیشتر به اوضاع اجتماعی و چگونگی عملکرد حکومت و مردم خطهٔ فارس در برابر دشمن مهاجم و سلطه‌گر نظر دارد و با پیوند زدن ماجرا به واقعهٔ عاشورا به نوعی موفقیت مبارزان را بیان می‌کند.
- (۲) کباب غاز داستان کوتاهی از یک مجموعه است و نویسنده با بیان طنز و استفاده از مثل‌ها و رسوم عامیانه، به درون‌مایه اصلی آن یعنی نکوهش بی‌اعتمادی به نزدیکان پرداخته است.
- (۳) ماجرای سمک و قطران از داستان ایرانی سمک عیار انتخاب شده و شرح شجاعت و هوشیاری و زیرکی سمک است در برآوردن خواسته‌های شاه و فرزندش. این کتاب را می‌توان یک داستان مردمی محسوب کرد.
- (۴) داستان گیله‌مرد برشی کوتاه از زندگی یک آزادیخواه و مبارز ضد حکومت است با بیان واقعیت‌های تلخ از اوضاع اجتماعی و سیاسی زمانه که در نهایت ناباوری با مرگ قهرمان داستان به پایان می‌رسد.

۴- کدام گزینه از حیث تعداد تمثیل‌ها، مطابق با بیت زیر نیست؟

عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را

- (۱) آدمی پیر چو شد حرص جوان می‌گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می‌گردد
- (۲) عیب پاکان زود بر مردم هویدا می‌شود / موی اندر شیر خالص زود پیدا می‌شود
- (۳) بی‌کمالی‌های انسان از سخن پیدا شود / پسته بی‌مغز چون لب واکند رسوا شود
- (۴) دود اگر بالا نشیند کسر شأن شعله نیست / جای چشم ابرو نگیرد گرچه او بالاتر است

۵- در کدام گزینه از یک رسم سخن رفته است؟

- ۱) من می‌خواهم بحر را در کوزه‌ای بریزم و آن همه عظمت را در چند سطر خلاصه کنم؛ مگر می‌شود؟
- ۲) من و کلفت خانه کمک کردیم و تن او را - که عجیب سبک بود- از زیر کرسی درآوردیم و رو به قبله خوابانیدیم.
- ۳) پدرش با چند تن از دوستان که بسیار به افسانه و داستان علاقه‌مند بودند هر روز عصر گرد هم جمع می‌شدند و به خواندن داستان‌های جنگی و فتوحات اسلام می‌پرداختند.
- ۴) یک دفعه انگار یک کاسه آب داغ ریختند به سر من، یک دفعه سی و سه بندم به تکان افتاد، یک دفعه چشمم سیاهی رفت.

۶- کدام گزینه جهت گیری اجتماعی کمتری دارد؟

- ۱) دل خراب من دگر خراب‌تر نمی‌شود / که خنجر غمت ازین خراب‌تر نمی‌زند
- ۲) نشسته‌ام در انتظار این غبار بی سوار / دریغ کز شبی چنین سپیده سر نمی‌زند
- ۳) درین سرای بی کسی کسی به در نمی‌زند / به دشت پر ملال ما پرنده پر نمی‌زند
- ۴) یکی ز شب گرفتگان چراغ بر نمی‌کند / کسی به کوچه‌سار شب در سحر نمی‌زند

۷- در کدام گزینه، بیت اول موقوف‌المعانی است؟

- ۱) آن قصر که بهرام در او جام گرفت / آهو بچه کرد و روبه آرام گرفت
بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر / دیدی که چگونه گور بهرام گرفت
- ۲) نهنگی بچه خود را چه خوش گفت / به دین ما حرام آمد کرانه
به موج آویز و از ساحل بهره‌یز / همه دریاست ما را آشیانه
- ۳) چو رخت خویش بر بستم از این خاک / همه گفتند با ما آشنا بود
ولیکن کس ندانست این مسافر / چه گفت و با که گفت و از کجا بود
- ۴) آنان که محیط فضل و آداب شدند / در جمع کمال شمع اصحاب شدند
ره زین شب تاریک نبردند برون / گفتند فسانه‌ای و در خواب شدند

۸- توضیح مقابل کدام گزینه درست است؟

- ۱) پدر بزرگ هر سال تمام فصل زمستان را در خانه می‌گذرانید یعنی روزگاری که زندگی او را مجبور کرده بود تا عابد و پارسا شود. = پارسایی در وجود پدر بزرگ ذاتی بود.
- ۲) دوست ما به واسطه شنیدن ترانه و تصنیف‌خوانی‌های خواهرانش و نوحه‌گری‌های مادرش که صدای خود را از او دریغ نمی‌کردند، خوشبخت‌ترین مردم بود. = همنوایی با محارم سبب خوشبختی این فرد بود.

۳) گفتم خودت بهتر می‌دانی که در این شب عیدی مالیه از چه قرار است و بودجه ابداً اجازه خریدن خرت و پرت تازه نمی‌دهد. = اداره دارایی در شب عید اجازه این هزینه‌ها را نمی‌دهد.

۴) به همین طریق بود که پیرمرد دور از هر ادایی به سادگی در میان ما زیست و به ساده‌دلی روستایی خویش از هر چیز تعجب کرد و هر چه بر او تنگ گرفتند، کمربند خود را تنگ‌تر بست تا دست آخر با حقارت زندگی‌ها ماناخت شد. = پیرمرد به مرور با سختی‌ها سازگار شد.

۹- در همه گزینه‌ها واو مباینت هست بجز گزینه

- ۱) تا کی می‌صبح و شکر خواب بامداد
 ۲) من و انکار شراب این چه حکایت باشد
 ۳) من و هم‌صحبتی اهل ریا دورم باد
 ۴) لاف عشق و گله از یار زهی لاف دروغ

۱۰- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه درست است؟

از نامه‌های عتاب‌آمیز فارسی که در همین ایام خطاب به بزرگان خراسان می‌نویسد نیز پیداست که نویسنده نمی‌خواهد مثل یک «واعظ شحنة‌شناس» بخاطر جلب حمایت اقویا وظیفه‌ای را که در حمایت از ضعیفان دارد فراموش کند.

- ۱) دارد فراموش کند: فعل مستمر / کل عبارت یک جمله مستقل است / اقویا: وابسته وابسته
 ۲) نویسنده: نهاد / حمایت اقویا: متمم / ضعیفان: متمم فعل
 ۳) در همین ایام: متمم قیدی / واعظ شحنة‌شناس: متمم / ایام: هسته گروه اسمی
 ۴) وظیفه: مفعول جمله پایه / نامه‌ها: مفعول / که نویسنده ... فراموش کند: بدل

۱۱- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

باری وقتی بسیارند کسانی که بی تجهیزات کافی دست به نقد و نقادی می‌زنند، سکوت آنها که در این کار صلاحیت دارند نارواست.

- ۱) نقادی: متمم
 ۲) سکوت: نهاد
 ۳) بسیار: قید
 ۴) صلاحیت: هسته گروه اسمی

با توجه به متن، به دو پرسش زیر پاسخ دهید.

در بازگشت به قونیه همچنان خود را در موسیقی و سرودن و سماع انداخت. در عشق شمس می‌سوخت و به یاد او همچنان غزل‌های پرشور و عاشقانه می‌گفت. باز قوالان آمدند و باز مجالس سماعش در گرفت. صدها نوبت امید تجدید دیدار شمس را از خاطر بیرون می‌کرد و باز دل به این امید می‌سپرد. این رفت‌وآمد آرامش خاطر را از او باز گرفته بود.

۱۲- در متن چند گروه اسمی دیده می‌شود؟

- ۱۸ (۱) ۱۹ (۲) ۲۰ (۳) ۲۱ (۴)

۱۳- در متن چند ضمیر دیده می‌شود؟

۲ (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴)

با توجه به متن، به دو پرسش زیر پاسخ دهید.

آن شکوه و عظمت که در باغ فیروزی رخ می‌نمود اکنون جای خود را به خاموشی و فراموشی داده است و مسافری که امروز بعد از گذشت قرن‌های دراز بر آن شهر خاموش نیمه‌ویران می‌گذرد جز سکوت و اندوه هیچ نمی‌یابد. نه فقط دولت محمود زاولی در آن غبار اندوه‌آلود ویرانی و پریشانی افول کرده است بلکه از غوریان جهانسوز نیز که غزنین را در آتش انتقام خویش ویران کردند، در آن خاموشی‌ها و دل‌تنگی‌های غزنه امروز دیگر هیچ اثری یافته نمی‌شود.

۱۴- این متن از چند جمله مستقل تشکیل شده است؟

۲ (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴)

۱۵- در این متن چند ترکیب اضافی دیده می‌شود؟

۸ (۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۱ (۴)

۱۶- این ویژگی‌ها مربوط به کدام اثر می‌شود؟ «این کتاب شامل یک دوره کامل از فلسفه و طبیعیات و نیز بسیاری از اصطلاحات منطقی و فلسفی به زبان فارسی است.»

(۱) سیاست نامه (۲) التفهیم لاوایل صناعة التنجیم (۳) جامع الحکمتین (۴) دانشنامه علایی

۱۷- کدام اثر اشتراک محتوایی کمتری با دیگر آثار دارد؟

(۱) طبقات الصوفیه (۲) تذکرة الاولیا (۳) فیه مافیه (۴) کشف المحجوب

۱۸- کدام گزینه کاملاً درست است؟

(۱) سندباد نامه: به فارسی باستان ترجمه شده است - تألیف حکیم هندی - با نثر فنی ظهیری سمرقندی
(۲) سمک عیار: نویسنده فرامرز بن خداداد - به نقل راوی نامشخص - با نثری شیوا که از زبان محاوره عامه هم دور نبود.

(۳) کليلة و دمنه: اصل آن پنج‌تترا بوده است - از سانسکریت به پهلوی ترجمه شد - دبیر بهرام‌شاه آن را به نثری فنی و فصیح به فارسی برگرداند.

(۴) راحة الصدور: مؤلف نجم‌الدین راوندی - تاریخ زمان سلجوقی تا زمان مؤلف - فصول پایانی آن از بین رفته است.

۱۹- کدام اثر سنایی به «مطایبه‌نامه» معروف است؟

(۱) طریق التحقیق (۲) کارنامه بلخ (۳) حدیقة الحقیقة (۴) عشق نامه

۲۰- همه گزینه‌ها بجز گزینه درست است.

- (۱) گوته شاعر و نویسنده آلمانی گفته است «رمانتیسیسم سلامتی و کلاسیسیسم بیماری» است.
- (۲) «کمدی الهی» دانته تمثیلی است از سفر روح انسان به سه جایگاه آخرت یعنی دوزخ، برزخ و بهشت.
- (۳) دو منظومه ایلید و ادیسه به نظر نمی‌رسد که نخستین آثار هنری ملت یونان باشند.
- (۴) کتاب بوطیقا (فن شعر) اثر جاودانه ارسطو، اطلاعات جالب ارزشمندی درباره شعر و نمایش‌نامه‌های منظوم یونان در اختیار می‌گذارد.

منابع غیر درسی

۲۱- در کدام گزینه توضیح درست آمده است؟

- (۱) تن او برهنه بدید اندر آب / بشورید و آمد هم اندر شتاب (آن را شست و به راه افتاد)
- (۲) چو میروی طبری و چون ارمنی / بجنگ اند با کیش آهرمنی (هنگامی که)
- (۳) همانا شنیدند گردنکشان / خنیده شد اندر جهان این نشان (فراموش شد)
- (۴) کنون خواب را پاسخ آمد پدید / ز ما بخت گردن بخواهد کشید (تعبیر خواب روشن شد)

۲۲- در کدام گزینه هیچ مطلبی مربوط به تازیان نیامده است؟

- (۱) به سالی همه دشت نیزه‌وران / نیابند خورد از کران تا کران
- که او را ببايد بيوز و بسگ / که در دشت نخچیر گیرد بتنگ
- (۲) که یزدان و را جای نیکان دهداد / سیه زاغ را درد پیکان دهداد
- (۳) مرا تیز پیکان آهن گذار / همی بر برهنه نیاید به کار
- (۴) بزرگان بر آن دوده نفرین کنند / سر از کشتن شاه پرکین کنند

۲۳- همه بیت‌ها از زبان شخص یکسانی است جز

- (۱) همه تخت‌گاه و همه جشن و سور / نخرم بدیدار یک موی حور
- (۲) بنزد که جویی همی دستگاه / برهنه سپهبد برهنه سپاه
- (۳) سگ و یوز و باز ده و دو هزار / که با زنگ زرنده و با گوشوار
- (۴) بنانی تو سیری و هم گرسنه / نه پیل و نه تخت و نه بار و نه

۲۴- بیت «یکی تیغ باریک بر گردنش / پدید آمده چاک پیراهنش» درباره کیست؟

- (۱) فرستاده سعد وقاص (۲) فرستاده رستم فرخزاد (۳) ماهوی (۴) آسیابان

۲۵- واکنش رستم فرخزاد به نامه سعد وقاص در کدام بیت آمده است؟

- (۱) جهانی کجا شربتی آب سرد / نیرزد دلت را چه داری بدرد
- (۲) تو بیکاری و جان بکار اندر است / تن بدسگالت بیار اندر است
- (۳) ردا زیر پیروز بفکند و گفت / که ما نیزه و تیغ داریم جفت
- (۴) بگویش که در جنگ مردن بنام / به از زنده دشمن بدو شاد کام

۲۶- در کدام گزینه یای نکره / وحدت به کار رفته است؟

- (۱) اگر خود نداند همی دین و داد / مرا فیلسوف ایچ پاسخ نداد
- و گر گفت دینی همه بسته گفت / بماند همی پاسخ اندر نهفت
- (۲) که بر کارزاری و مرد نژاد / دل ما پر آزر و مهر است و داد
- (۳) نشستش بشهر سمرقند بود / بدان مرز چندیش پیوند بود
- (۴) همانکه به بیژن رسید آگهی / که آمد بدست آن نهانی رهی

۲۷- توضیح کدام گزینه درست است؟

- (۱) بجستنش ترکان خروشان شدند / ازان باره و ساز جوشان شدند (طبل جنگی)
- (۲) بدو گفت چندین چه مولی همی / که گاه کیی را بشولی همی (چرا شتاب می کنی)
- (۳) نگه کرد خسرو بدو خیره ماند / بدان خیرگی نام یزدان بخواند (شاه به او نگریست و سرگشته شد)
- (۴) بیرسم همی واژ خواهد گرفت / سزد گر بمانی ازو در شگفت (نیایش خواهد کرد)

۲۸- بیت های زیر همه مربوط به یک بخش از داستان اند جز

- الف- همه پشت بر تاجور گاشتند / میان سوارانش بگذاشتند
- ب- چو برگشت ماهوی شاه جهان / بدانست نیرنگ او در نهان
- پ- همی خواست از تن سرش را برید / ز گرد سپه این مر آن را ندید
- ت- شهنشاه در جنگ شد ناشکیب / همی زد بتیغ و پیا و رکیب
- ث- فراوان ازان نامداران بکشت / چو بیچاره تر گشت بنمود پشت

(۱) الف (۲) ب (۳) پ (۴) ث

۲۹- در همه بیت ها تعبیر یا اظهار نظر شاعر بر اساس شکل ظاهری یک کلمه صورت گرفته است

بجز بیت

- (۱) زمانه ز ما نیست چون بنگری / ندارد کسی آلت داوری
- (۲) ستاند ز تو دیگری را دهد / جهان خوانیش بی گمان بر جهد
- (۳) به پرگار تنگ و میان دو گوی / چه گویم جز از خامشی نیست روی

۴) گرانمایه را نام هوشنگ بود / تو گفتی همه هوش و فرهنگ بود

۳۰- در کدام گزینه شاعر مفهوم ذهنی مورد نظرش را با تعبیری مادی و حسی بیان کرده است؟

۱) دبیر جهان‌دیده را پیش خواند / دل آکنده بودش همه برفشاند

۲) کند چون بخواهد ز ناچیز چیز / که آموزگارش نباید بنیز

۳) از ایدر تراننگ باشد شدن / بیاری ماهوی و باز آمدن

۴) چو اسفندیار اندر آمد بجنگ / ز کینه ندادش زمانی درنگ

۳۱- در همه گزینه‌ها واژه مشخص شده را باید بدون نقش‌نمای اضافه خواند بجز گزینه

۱) بهاریست گویی در اردیبهشت / بیالای او سرو دهقان نکشت

۲) بگفت این و بنشست گریان بدر / پر از خون دل و مژه پر آب زرد

۳) ایا بدتر از دد بمهر و بخوی / همی گاه شاه آیدت آرزوی

۴) یکی نامه بنوشت با درد و خشم / پر از آرزو دل پر از آب چشم

۳۲- واژه‌های مشخص شده در همه گزینه‌ها هم‌وزن‌اند جز

۱) برآمد یکی ابر و بر شد خروش / همی کر شد مردم تیز گوش

۲) همان کثر پرگار این گوژپشت / بخواهد همی بود با ما درشت

۳) هم آتش بمردی بآتش کده / شدی تیره نوروز و جشن سده

۴) بگفت آنچ آمد ز شایستگی / هم از بندگی هم ز بایستگی

۳۳- توضیح کدام بیت درست است؟

۱) وزان پس به بازارگانان چین / چنین گفت کاکنون به ایران زمین

مباشید یکچند کز تازیان / بدین سود جستن سر آید زیان (زیان به پایان می‌رسد)

۲) شما را پسند است این گفتگوی / به آواز گفتند کین نیست روی (این درست نیست)

۳) نباید که بادی برو بر جهد / و گر خود سپاسی برو برنهد (از او سپاسگزاری کند)

۴) ز زرینه و جامه نابرید / ز چیزی که آن را شاید کشید (لباس مندرس نشده)

۳۴- نقش دستوری واژه مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) سپهدار خانست و فغفور چین / سپاهش همی برنتابد زمین

۲) اگر چرخ گردان کشد زین تو / سرانجام خاک است بالین تو

۳) جهان گر بر اندازه جویی همی / سخن بر گزافه نگویی همی

۴) سه روز اندر آن جایگه جنگ بود / سر آدمی سم اسپان بسود

۳۵- با کدام گزینه جای خالی به درستی پر می‌شود؟
بگفتار سوری شوی سوی جنگ / سبکسار خواند تو را مرد

(۱) جنگ (۲) چنگ (۳) سنگ (۴) رنگ

۳۶- کدام بیت از بزنگاه‌ها و بخش‌های سرنوشت‌ساز داستان یزدگرد به‌شمار می‌آید؟

(۱) بنزدیک تنگ اندر آمد بهوش / چنانچون کسی راز گوید بگوش

(۲) خروشی برآمد ز راهب بدرد / که ای تاجور شاه آزاد مرد

(۳) بر آن خوابگاه رفت ناکام شاه / سرآمد بدو رنج و تخت و کلاه

(۴) چنین تا در خان راهب رسید / بدان سو گواران بگفت آنچه دید

۳۷- در کدام گزینه معنا و تلفظ «مهر» متفاوت است؟

(۱) همان تاج با او بد و مهر شاه / شبانزاده را آرزو کرد گاه

(۲) ببخشید روی زمین بر مهان / منم گفت با مهر شاه جهان

(۳) نه مهر و پرستنده بارگاه / نه افسر نه کشور نه تاج و کلاه

(۴) دریغ این سرو تاج و این مهر و داد / که خواهد شد این تخت شاهی بیاد

۳۸- در کدام بیت‌ها واژه مشخص شده با نقش نمای اضافه خوانده می‌شود؟

الف- همی تاخت جوشان چو از ابر برق / یکی آسیا بد بر آن آب زرق

ب- نشسته نظاره من از دورشان / تو گفתי بدم پیش مزدورشان

پ- همی گفت کای روشن کردگار / تویی برتر از گردش روزگار

ت- سواری که گفתי میان سپاه / همی برگذارد سر از چرخ ماه

(۱) الف و پ (۲) پ و ت (۳) ب و پ (۴) الف و ب

۳۹- توضیح کدام گزینه درست است؟

(۱) مرا گفت چون خاست باد نبرد / که داند بگیتی که بر کیست گرد (گشتن در میدان به عهده کیست)

(۲) تو زین پس به دشمن مده گاه من / نگه دار هم زین نشان راه من (آیین مرا در برابر این نشان بد پاسداری کن)

(۳) پسر گفت کای باب فرخنده‌رای / چو دشمن کنی زو پرداز جای (نابودش کن)

(۴) پرهیز زین گنج آراسته / وزین مردری تاج و این خواسته (ارزشمند)

۴۰- کاربرد «را» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) چند شغل مهم دارم که فریضه است تا آن را بر گزارده آید.

(۲) فرمان نیست که هیچ کس را از کسان وی بازداشته شود.

۳) پیغامها داد در معنی میراث و مملکت چنانکه شرح داده آمد این حال را در روزگار امارت امیر محمد.
۴) خداوند را که ولی عهد پدر بحقیقت اوست نباید شتافت بدلی قوی و نشاطی تمام تا هر چه زودتر بتخت ملک
رسد.

۴۱- در کدام گزینه کاربرد دستوری «دیگر» متفاوت است؟

۱) تو هم ممکن نخواهی بود در شغل خویش که آن نظام که بود بگسست و کارها همه دیگر شد.
۲) سالاری محتشم فرستاده آید بر آن جانب تا آن دیار را که گرفته بودیم ضبط کند و دیگر گیرد، تا خواب
نبینند.

۳) لیکن این نمط که از تخت ملوک بتخت ملوک باید نبشت دیگرست و مرد آنگاه آگاه شود که نبشتن گیرد.
۴) لیکن چه توان کرد؟ بودنی می باشد. اکنون مسئله دیگر شد و ما قصد کردن بر آن سویله کردیم.

۴۲- کلام در کدام گزینه کامل است؟

۱) چون در راندن تاریخ بدان جای رسیدم که این دو سوار، خیلناش و اعرابی، بتگیناباد رسیدند
۲) او را پسندیدند بدان خدمت که کرد در معنی آن خزانه بزرگ که چون دانست که کار خداوندش نبود
۳) طریقی که پدران ما بر آن رفته اند، نگاه داشته آید که برکات آن اعقاب را باقی ماند
۴) حاجب فاضل عمّ خوارزمشاه آلتونناش آن ناصح که در غیبت ما قوم غزنین را نصیحتهای راست کرده بود و
ایشان سخن او را خوار داشته

۴۳- امیر علی قریب به چه جرمی بازداشت شد؟

۱) بر روی کار آوردن و بر تخت نشاندن امیر محمد پس از درگذشت سلطان محمود.
۲) بردن پیلان و خزانه و غلامان سلطان به کرمان و اهواز و توطئه حکومت در آنجا.
۳) آزرده بوسهل و سایر مسعودیان و تخریب جایگاه آنان نزد سلطان.
۴) زشت گویی در باب سلطان مسعود در غیاب او نزد منگیتراک حاجب.

۴۴- درباره متن زیر، کدام گزینه درست است؟

گفت پادشاهی عمر پایان آمده و همه مرادها بیافته و فرزندی را بی نوا بزمین بیگانه بگذاشته با
بسیار دشمن، اگر خدای عزوجل، آن فرزند را فریاد رسید و نصرت داد تا کاری چند بر دست او
برفت، واجب چنان کردی که شادی نمودی، خشم از چه معنی بوده است؟

۱) گله یکی از درباریان است در باب آنچه بر امیر مسعود گذشت و ناسازگاری های حسنگ با او.
۲) سخن حسن سلیمان نماینده مسعود در ولایت ری است در باب آنچه سلطان محمود بر مسعود روا داشت.
۳) سخن تسلی بخش امیر محمد است به برادرش که به سبب رنجش از پدر ناسازگاری پیش گرفته بود.
۴) گله امیر مسعود است از پدرش و اظهار ناخرسندی از دسیسه و پنهان کاری او.

۴۵- معنی در کدام گزینه درست است؟

۱) او را بفرفتند تا بر خداوندش مشرف باشد و فریفته شد بخلعتی و ساخت زر که یافت، این مشرفی بکرد و خداوندش در دلو شد و او نیز. = او را فریب دادند که جاسوسی سرورش را بکند و فریب خورد با جامه‌ای و زین اسب زرینی، و جاسوسی کرد در نتیجه خود و سرورش گرفتار شدند و از پا درآمدند.

۲) در روزگار پدرم رنجه‌ها بسیار کشیدی در هوی و دوست‌داری ما و ما را چنین خدمتی کردی و حق تو واجب‌تر گشت این اعداد است و رسمی، بر اثر نیکوییها بینی. = در زمان پدرم به خاطر هواداری من بسیار رنج کشیدی و در حق من چنین خدمتی انجام دادی و رعایت حق تو بر گردن من بر طبق ظاهر و قانون واجب‌تر است و در پی آن نیکویی فراوان خواهی دید.

۳) من بروی کار بدیدم این قوم نوحاسته نخواهند گذاشت که از پدريان يك تن بماند. آثار خیر و روشنایی نمی‌بینم. = من از ظاهر حال چنین دانستم که این گروه جوان نمی‌گذارند از وابستگان پدر يك نفر هم زنده بماند. هیچ نشانه‌ای از نیکی و امید نمی‌بینم.

۴) ایشان را هزیمت کردند هزیمتی هول و بویهی اسب تازی داشت خیاره با چند تن که نیک‌اسبه بودند بجستند و اوباش پیاده درماندند میان جویها و حسن گفت دهید و حشمتی بزرگ افکنید بکشتن بسیار که کنید تا پس از این دندانها کند شود از ری و نیز نیایند. = آنها را شکست مخوف دادند و فرمانده بویهی که اسب تازی داشت با چند نفر که اسبان خوب داشتند گریختند و سرکشان پیاده میان جویها گیر افتادند و حسن دستور داد سزایشان را بدهید و حرمت زیادی در دلشان ایجاد کنید با کشتار زیاد تا طمعشان از ری بریده شود و دیگر نیایند.

۴۶- کدام گزینه متناسب با سبک نگارش بیهقی نیست؟

- ۱) شمایان را ازین اخبار تفصیلی دارم سخت روشن، چنانکه آورده آید.
- ۲) صواب آنست که شبگیر بیاید و آنجا که من فرموده باشم تا ساخته باشند بنشینند.
- ۳) نشان داده‌ام پیش از این که حاجب علی بزرگ از تگیناباد به سوی هرات رفت و درباره‌ی امیر محمد چقدر محتاطانه رفتار کرد مطابق حکم فرمان عالی سلطان مسعود.
- ۴) همپشتی و یکدلی و موافقت می‌باید میان هر دو برادر و همه اسباب مخالفت را برانداخته باید.

۴۷- معنی در همه گزینه‌ها بجز گزینه درست است.

- ۱) پایمردان خاستند که مرد بزرگ بود و ایادی داشت نزدیک هر کس. = میانجی گران دست به کار شدند که او شخص نامداری بود و در همه جا نماینده و دست‌نشانده داشت.

۲) و اگر ما دبیری را فرماییم که چیزی نویسد، اگر چه استیصال او در آن باشد، زهره دارد که ننویسد؟ = و اگر ما به نویسنده‌ای دستور نوشتن چیزی را بدهیم حتی اگر نابودی و ریشه کن شدن او در آن باشد آیا جرأت دارد ننویسد؟

۳) این خداوند هیچ نیاسوده است و نمد اسبش خشک نشده است، جهان می‌گشاد و متغلبان و عاجزان را می‌برانداخت. = این فرمانروا هیچ استراحتی نداشته و همواره در حال تاخت و تاز بوده است، جهانگشایی می‌کرد و همگان را، چه چیره و چه ناتوان، برمی‌انداخت.

۴) تا مرا زندگانی است عنان با عنان خلفا ننهادهم، اینک با عنان تو نهادم مکافات این مکرمت را که براستای من کردی. = در تمام زندگی با خلیفه‌ها همگامی نکرده‌ام، اکنون با تو به پاسخ بزرگداشتی که در حق من کردی هم عنان و همراه شدم.

۴۸- معنی قسمت مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

- ۱) از ما نه بحقیقت آزاری نمود، چنانکه طبع بشریت است. = تظاهر به رنجش از ما کرد.
- ۲) هر کسی زهره آن دارد که نه به اندازه و پایگاه خویش با وی سخن گوید، و او را بدو نخواهند گذاشت. = گوینده آن سخن را به وی واگذار خواهند کرد.
- ۳) و اگر وی را امروز بر این نهاد یله کنیم، آنچه خواسته آمده است فرستاده آید. = اگر امروز او را در این مجلس رها کنیم،
- ۴) اما بهیچ حال روی ندارد که با وی از حدیث رفتن فرونهند و بردارند. = به ماجرای رفتن پردازند.

۴۹- معنی در کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) که صعب مردی بود - و سخت فرو شده بود، چنانکه گفتی میداند که چه خواهد شد. = غمگین بود و در خود فرو رفته بود.
- ۲) امیر [در] خلوتی که کرده بود در راه چیزی بیرون داد ازین باب. = فاش کرد.
- ۳) حاسدان و دشمنان بکوری و ده‌دلی روزگار را کرانه کنند. = به پایان برند.
- ۴) و علی را که فرو گرفتند، ظاهر آن است که بروزگار فرو گرفتند. = در مدت طولانی

۵۰- استنباط کلی از کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) امروز آن را ترتیب باید کرد تا دوستی زیادت گردد، نه آنکه ایشان دوستانِ بحقیقت باشند، اما مجاملت در میانه بماند. (حفظ روابط)
- ۲) اما برادر راه رشد خویش بندید و پنداشت که مگر با تدبیر ما بندگان تقدیر آفریدگار برابر بود. (تکیه امیر مسعود بر تدبیر خویش)

۳) چنین سخن نباید شنید که وحشت ما بزرگ است و ما چون بوحشت بازگردیم، دریافت این کار از لونی دیگر باشد. (پند و هشدار)

۴) اگر بآخر عمر چنین جفا واجب داشت و اندرین او را غرضی بود، بدان هزار مصلحت باید نگریست که از آن ما نگهداشت. (حق شناسی)

۵۱- ساخت دستوری بخش مشخص شده در همه گزینه‌ها مشابه است جز گزینه

۱) تا خشم سلطان را بر وی دائمی میداشت و ببلخ رسانید بدو آنچه رسانید.

۲) و استادم هر چند در خرد و فضل آن بود که بود از تهذیبهای محمودی چنانکه باید یگانه زمانه شد.

۳) و بگتگین حاجب در خرد بدان منزلت است که هست.

۴) از این باب بسیار سخن نیکو گفت و فذلک آن بود که بودنی بوده است.

۵۲- معنی کدام عبارت درست است؟

۱) همگان گفتند که خداوند انصاف تمام بداده بود بدان وقت که رسول فرستاد و اکنون تمامتر بداد، حاجب چه دیده است در این باب؟ گفت: این نامه را اگر گوید باید فرستاد بنزدیک امیر محمد ... = همه گفتند که سلطان آن زمان که قاصد فرستاد عدالت را کاملاً رعایت کرده بود و اکنون عادلانه‌تر و منصفانه‌تر رفتار کرده است. حاجب در این مورد چه صلاح دیده است؟ گفت اگر درباره این نامه حرف می‌زنید، آن را باید به نزد امیر محمد بفرستیم.

۲) هر حکم که کنیم بخدمت مال ضمانی اجابت کند و هیچ کژی ننماید که از آنچه نهاده باشد، چیزی ندهد که داند چون ما بازگشتیم، مهمات بسیار پیش افتد و تا روزگار دراز نپردازیم. = هر چه بگوئیم از پیشکش نقدی و ضمانت، قبول می‌کند و چون و چرا نمی‌کند زیرا می‌داند که اگر تا وقتی ما بازگردیم چیزی نپردازد، دست به کارهای مهمی خواهیم زد و تا مدت زیادی فراغت نمی‌یابیم.

۳) چون لشکر سوی هراة کشید، باز شراب درآمد و لکن خوردنی بودی با تکلف و نقل هر قدحی بادی سرد که شراب و نشاط با فراغت دل رود. = وقتی لشکر به سوی هرات حرکت کرد، باز شروع به شراب نوشیدن کرد اما با تجمل و تشریفات و نقل و مزه هر جامی آهی سرد بود در حالی که شراب و نشاط با آرامش و راحتی متناسب است.

۴) و نیز کسانی که دست بر رگ وی نهاده بودند و دست یافته، نخواستند که کار ملک بدست مستحق افتد که ایشان را بر حدّ وجوب بدارد. = و هم چنین کسانی که بر وی تسلط یافته و او را به اختیار خود درآورده بودند، نخواستند که سلطنت به دست فرد سزاوار آن بیفتد که آنها را در حدی که شایسته آن‌اند نگاه دارد.

۵۳- معنی کدام گزینه درست نیست؟

۱) سزد از نظر و عاطفت خداوند عالم، که آنچه باوّل رفت از بندگان تجاوز فرماید که اگر در آن وقت سکون را کاری پیوستند و اختیار کردند و اندر آن فرمانی از آن خداوند ماضی نگاه داشتند، ... = از التفات و مهربانی سلطان عالم انتظار می‌رود که از آنچه در آغاز از بندگان سر زد بگذرد زیرا که اگر در آن هنگام برای حفظ آرامش کاری کردند و تصمیمی گرفتند و در آن تصمیم فرمان سلطان محمود را رعایت کردند، ...

۲) اکنون که خداوندی حق‌تر پیدا آمد و فرمان وی رسید آنچه از شرایط بندگی و فرمانبرداری واجب کرد، بتمامی بجا آوردند و منتظر جواب این خدمت‌اند که بزودی باز رسد. = اینکه که سلطانی لایق‌تر روی کار آمد و دستور از جانب او رسید آنچه شرط خدمت و اطاعت بود کاملاً انجام دادند و منتظر پاسخ این نامه هستند که بزودی برسد.

۳) هر روز حاجب علی برنشستی و بصحرا آمدی و اعیان درگاه بجمله بیامدندی و تا چاشتگاه فراخ حدیث کردند و اگر جانبی را خللی افتاده بودی، بنامه و سوار دریافتندی = هر روز حاجب علی سوار می‌شد و به صحرا می‌آمد و بزرگان درگاه همه می‌آمدند و تا نزدیک ظهر گفت‌وگو می‌کردند و اگر در جایی مشکلی پیش آمده بود با فرستادن نامه و سوار چاره می‌کردند.

۴) گفت: زندگانی خداوند دراز باد، آنچه تقدیر است ناچار باشد، در غمناک بودن بس فایده نیست خداوند بر سر شراب و نشاط باز شود که ما بندگان می‌ترسیم که او را سودا غلبه کند. امیر تثبُت فرو نشاند و در مجلس چند قول آن روز بشنود از من. = گفت: عمر امیر طولانی باشد آنچه مقدّر شده ناچار صورت می‌گیرد و غمگینی بسیار سودی ندارد بهتر است امیر مشغول شراب خوردن و خوشگذرانی شود زیرا ما زیردستان نگرانیم مبادا دچار جنون شود امیر خودداری از شراب را ترک کرد و همان روز چند سخن در مجلس از من گوش کرد.

۵۴- معنی واژه مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

۱) به هیچ حال آنرا مهمل فرو نتوان گذاشت که اصل است و چون از آن کارها فراغت یابیم، تدبیر این نواحی بواجبی ساخته آید. = بی معنی

۲) اینها در این مجلس بزرگ و این حشمت از حد گذشته از جواب عاجز شوند و مُحجم گردند. = سنگ شده

۳) تلطفی دیگر باید کرد ... که [تو] حاجب بزرگی و امیرالمومنین را تهمت نبود که این من خواسته‌ام و استطلاع رأی من است که کرده می‌آید. = گمان بد

۴) اشارت کردند سوی خطیب شهر - و مردی پیر و فاضل و اسنّ و جهان گشته بود- و او بر پای خاست. = اهل سنت

۵۵- در همه گزینه‌ها کنایه هست مگر گزینه

- ۱) حشمتی بزرگ افکنید بکشتن بسیار که کنید تا پس از این دندانها کند شود از ری و نیز نیایند.
- ۲) سلطان مسعود را آن حال مقرر گشت و پس از آن چون خواجه بزرگ احمد در رسید، مقررتر گردانید تا باد حاسدان یکبارگی نشسته آمد.
- ۳) این پدریان نخواهند گذاشت تا خداوند را مرادی برآید و یا مالی بحاصل شود و همگان زبان در دهان یکدیگر دارند.

۴) خطیبان را گفت تا او را زشت گفتند بر منبرها و شعرا را فرمود تا او را هجا کردند.

۵۶- در همه گزینه‌ها تأکید بر اراده و خواست خداوند است بجز گزینه

- ۱) بوسهل و دیگران که با امیر بودند، گفتند: او دیگر خواست و خدای عزوجل دیگر.
- ۲) قضا کار خویش بکرد. چنان باشد که خدای عز ذکره تقدیر کرده است. بقضا رضا داده‌ام.
- ۳) و اگر گویند که در دل چیزی دیگر داشت، خدای عزوجل تواند دانست ضمیر بندگان را.
- ۴) قضای ایزد عزوجل چنان رود که وی خواهد و گوید و فرماید نه چنانکه مراد آدمی در آن باشد.

۵۷- کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) برو شادی کن ای یار دل افروز / غم فردا نشاید خورد امروز (اکنون را دریاب)
- ۲) درخت اندر بهاران بر فشاند / زمستان لاجرم بی‌برگ ماند (سرانجام بد بخشش بی حساب)
- ۳) مور گرد آورد به تابستان / تا فراغت بود زمستانش (اندوختن موجب آسایش آینده است)
- ۴) گر از نیستی دیگری شد هلاک / مرا هست، بط را ز طوفان چه باک (به فکر هستی دیگران بودن)

۵۸- کدام گزینه از نظر منطقی با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- ۱) هنر به چشم عداوت بزرگتر عیب است / گل است سعدی و در چشم دشمنان خارست
- ۲) کسی به دیده انکار اگر نگاه کند / نشان صورت یوسف دهد به ناخوبی
- ۳) بتر زانم که خواهی گفتن آنی / که دانم عیب من چون من ندانی
- ۴) چشم رضا بپوشد هر عیب را که هست / چشم حسد پدید کند عیب ناپدید

۵۹- کدام گزینه درست است؟

- ۱) هر بیدقی که براندی به دفع آن بکوشیدمی = در برابر هر دلیل او دلیلی می‌آوردم.
- ۲) تا نقد کیسه همت در باخت = هر چه پول در کیسه داشت از دست داد.
- ۳) نه آن در سر دارند که سر به کسی بردارند = هرگز در این اندیشه نیستند که در برابر کسی به پا خیزند.
- ۴) گریبانم درید ز خدانش گرفتم = آبرویم را برد، ریشخندش کردم.

۶۰- معنی کدام گزینه نادرست است؟

۱) اما سپاه سالار غازی نیک احتیاط کرده بود تا کسی را رشته تایی زیان نشد. و قوم محمودی ازین فروگرفتن علی نیک بشکوهیدند و دامن فراهم گرفتند. = اما سپاه سالار غازی کاملاً مراقبت کرده بود که حتی به اندازه رشته نخ‌ی به کسی ضرر نرسید و پدریان از این عزل کردن علی کاملاً ترسیدند و دست و پای خود را جمع کردند.

۲) منگیتراک دیگر باره زمین بوسه داد و بنشاط برفت و کدام برادر و علی را میهمان میداشت که علی را استوار کرده بودند و آن پیغام بر زبان طاهر بحديث لشکر و مکران ریح فی القفص بوده است. = منگیتراک دوباره احترام کرد و با شادی رفت اما کدام برادر و کدام علی را مهمان خود می‌دانست که علی را به جایگاه خود رسانده بودند و پیغامی که طاهر دبیر در باب لشکر و مکران گفت تلاشی بیهوده بود.

۳) خداوند باشد که با خاصگان خویش بگوید و ایشان را از آن ناخوش آید و گویند: «بونصر را بسنده نیست که نیکو بزیسته باشد؟ دست فرا وزارت و تدبیر کرد» = ممکن است پادشاه به نزدیکان خود بگوید و آنها آن را نپسندند و بگویند آیا این که بونصر خوب زندگی کرده است برایش کافی نیست که در پی رسیدن به وزارت و تدبیر امور است؟

۴) ناصحان وی باز ننموده بودند که غور و غایت این حدیث بزرگ است و علی تگین بدین یک ناحیت باز نایستد، و ویرا آرزوهای دیگر خیزد، چنانکه ناداده آمد یک ناحیت که خواست و چون خوارزمشاه آلتون‌تاش مرد در سر علی تگین شد = نصیحت گران او نگفته بودند که عمق و نهایت این ماجرا مفصل است و علی تگین به این یک ناحیه قناعت نمی‌کند و خواسته‌های دیگر برای او بوجود می‌آید چنان که یک ناحیه را خواست و به او ندادند و مردی چون آلتون‌تاش به خاطر کار علی تگین از دست رفت.

۶۱- معنی کدام گزینه نادرست است؟

۱) نظر نکنی در بستان که بیدمشک است و چوب خشک؟ = توجه نمی‌کنی در بوستان که بیدمشک بر روی چوب خشک رویده است؟

۲) قوت طاعت در لقمه لطیف است و صحت عبادت در کسوت نظیف = توانایی فرمانبرداری در غذای گوارا و سلامت بندگی در جامه پاکیزه است.

۳) چون ابر آزارند و نمی‌بارند و چشمه آفتابند و نمی‌تابند = مانند ابر بهاری هستند ولی نمی‌بارند و چون چشمه خورشید هستند ولی نورافشانی نمی‌کنند.

۴) فراغت با فاقه نپیوندد و جمعیت در تنگدستی صورت نبندد = آسایش با نیازمندی سازگار نگردد و آسودگی خاطر با فقر و تهی‌دستی میسر نگردد.

۶۲- توضیح همه گزینه‌ها درست است بجز گزینه

- (۱) چه خورد شیر شَرزه در بُن غار؟ / باز افتاده را چه قوت بود؟
گر تو در خانه صید خواهی کرد / دست و پایت چو عنکبوت بود (تنبل نزار و بی‌روزی است)
- (۲) گربه مسکین اگر پر داشتی / تخم گنجشک از زمین برداشتی (قدرت باید به اندازه ظرفیت باشد)
- (۳) سنگ بر باره حصار مزن / که بود کز حصار سنگ آید (واکنش تند نشان مده)
- (۴) گه بود کز حکیم روشن رای / بر نیاید درست تدبیری
گاه باشد که کودک نادان / به غلط بر هدف زند تیری (گاه بخت و اقبال در موفقیت مؤثر است).

۶۳- کدام گزینه نادرست معنی شده است؟

- (۱) خرقة ابرار پوشند و لقمه ادرار فروشند = لباس پشمینه نیکان و پرهیزگاران بر تن می کنند و مقرری و مستمری می گیرند.
- (۲) حکومت پیش داور بردند = برای داوری پیش قاضی رفتند.
- (۳) فضله مکارم ایشان به ارامل و جیران رسیده = از نیکی‌ها و بزرگواری‌های آنان نصیبی به بیوه‌زنان و همسایگان رسیده.
- (۴) یکی تحرمة عشا بسته و دیگری منتظر عشا نشسته است = یکی برای انجام نماز خفتن آماده شده و دیگری در انتظار شام شب است

۶۴- با توجه به سیاق نگارش گلستان جاهای خالی با کدام گزینه پر می‌شود؟

مقربان حضرت حق توانگرانند درویش سیرت و درویشان‌اند توانگر و مهین آن است که غم خورد و بهین آن است که کم گیرد.

- (۱) صورت - توانگران - درویشان - درویش - توانگر (۲) همت - توانگر - درویش - درویشان - توانگران
- (۳) همت - توانگران - درویش - درویشان - توانگر (۴) صورت - توانگر - درویشان - درویش - توانگران

۶۵- بیت زیر بیانگر کدام صفت است؟

گر به جای نانش اندر سفره بودی آفتاب / تا قیامت روز روشن کس ندیدی در جهان

- (۱) ستم‌گر (۲) حسود (۳) بخیل (۴) کوردل

۶۶- معنی کدام واژه مشخص شده نادرست است؟

- (۱) بزرگ‌زاده نادان به شهر و ماند / که در دیار غریبش به هیچ نستانند = سکه محلی
- (۲) بامدادان دیدندش غمگین و گریان. کسی گفتش حال چیست مگر آن درم‌های تو را دزد برد؟ گفت لا والله بدرقه برد = داروغه
- (۳) لطافت کن آنجا که بینی ستیز / نبرد قز نرم را تیغ تیز = ابریشم

۴) صاحب دولتی به تو رسید و بر تو ببخشايد و کسر حال تو را به تفقدی جبر کرد و چنین اتفاق نادر افتد = ترمیم کرد و نیکو گردانید.

۶۷- کاربرد کدام «واو» با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- ۱) از پاداش آن یک رنج ایمن مباش که پیکان از جراحت بدر آید و آزار در دل بماند.
- ۲) دل بر توانم از سر و جان بر گرفت و چشم / نتوانم از مشاهده یار بر گرفت
- ۳) اینجا که رفته‌ام بیست دینارم می دهند که جای دیگر روم و قبول نمی کنم.
- ۴) ما نتوانیم و عشق پنجه در انداختن / قوت او می کند بر سر ما تاختن

۶۸- مضمون کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) هر آنکه گردش گیتی بکین او برخاست / بغیر مصلحتش رهبری کند ایام
- ۲) اگر بهر سر مویت صد خرد باشد / خرد بکار نیاید چو بخت بد باشد
- ۳) رزق اگر چند بی گمان برسد / شرط عقلست جستن از درها
- ۴) کس نتواند گرفت دامن دولت بزور / کوشش بیفایده است وسمه بر ابروی کور

۶۹- نوع «ی» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- ۱) خشکسالی در اسکندریه عنان طاقت درویش از دست رفته بود.
- ۲) گر همه زر جعفری دارد / مرد بی توشه بر نگیرد کام
- ۳) پایم برهنه مانده بود و استطاعت پای پوشی نداشتم بجامع کوفه در آمدم دلتنگ.
- ۴) کلاه گوشه دهقان بافتاب رسید / که سایه بر سرش انداخت چون تو سلطانی

۷۰- در شعر زیر «ندیم ژنده پیر» استعاره از چیست؟

من یقین دارم که در رگهای من خون رسولی یا امامی نیست / نیز خون هیچ خان و پادشاهی نیست / وین ندیم ژنده پیرم دوش با من گفت / کاندیرین بی فخر بودن ها گناهی نیست

۱) هنر شاعر ۲) نیاکان شاعر ۳) عقل ۴) پوستین

۷۱- در شعر زیر منظور از بخش مشخص شده چیست؟

سال ها زین پیش تر در ساحل پر حاصل جیحون / بس پدرم از جان و دل کوشید / تا مگر کاین پوستین را نو کند بنیاد / او چنین می گفت و بودش یاد: / داشت کم کم شبکلاه و جبهه من نو ترک می شد، / کشتگاهم برگ و بر می داد / ناگهان توفان خشمی با شکوه و سرخگون برخاست / من سپردم زورق خود را به آن توفان و گفتم هر چه بادا باد. / تا گشودم چشم، دیدم تشنه لب بر ساحل خشک کشفرودم.

- ۱) انقلاب سرخ روسیه ۲) کودتای ۲۸ مرداد ۳) انقلاب مشروطه ۴) حمله مغول

۷۲- در کدام گزینه اشاره به مثل یا کنایه‌ای دیده نمی‌شود؟

- ۱) گوید «اما خواهرت، طفلت، زنت؟» / من نهم دندان غفلت بر جگر / چشم هم اینجا دم از کوری زند / گوش کز حرف نخستین بود کر
- ۲) آبها از آسیا افتاده است / دارها برچیده خونها شسته‌اند / جای رنج و خشم و عصیان بوته‌ها / پشکبنهای پلیدی رُسته‌اند.
- ۳) گاه رفتن گویدم - نومیدوار / و آخرین حرفش - که: «این جهل است و لج / قلعه‌ها شد فتح سقف آمد فرود...» / و آخرین حرفم ستون است و فرج.
- ۴) من سری بالا زخم چون ماکیان / از پس نوشیدن هر جرعه آب / مادرم جنباند از افسوس سر / هر چه از آن گوید این بیند جواب

۷۳- بر اساس شعر «آخر شاهنامه» کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) راوی شکوه را در ایران باستان می‌جوید.
- ۲) به مظاهر پیشرفت و فناوری غرب امیدی ندارد.
- ۳) شاعر در پایان شعر، امید به برخاستن از خواب اعصار و ادامه یافتن بزرگی‌ها دارد.
- ۴) دستاوردهای سرزمین خویش را فرسوده و از بین رفته می‌داند.

۷۴- کدام گزینه در باب زبان شعر اخوان ثالث نادرست است؟

- ۱) تأثیرپذیری از برخی کاربردهای نحوی ویژه نیما در شعر او دیده می‌شود.
- ۲) توجه به متون عرفانی و نثرهای صوفیانه باعث شکل‌گیری زبان کهن‌گرا در شعر او شده است.
- ۳) در برخی شعرهای او تأثیرپذیری از زبان محاوره دیده می‌شود.
- ۴) در بین واژگان شعری او واژه‌های نوساخته مشتق و مشتق‌مرکب فراوان دیده می‌شود.

۷۵- کدام گزینه در باب موسیقی شعر اخوان ثالث نادرست است؟

- ۱) تسلط او به موسیقی عروضی مانع از سرودن اشعار غیر عروضی شده است.
- ۲) برجسته‌ترین شعرهای او بر پایه موسیقی نیمایی سروده شده است.
- ۳) نخستین تجربه‌های شعری وی در قالب‌های قدمایی سروده شده است.
- ۴) استفاده او از عنصر موسیقایی قافیه در شعر گاه بیش از حد معمول است.

۷۶- با توجه به شعر زیر کدام گزینه درست است؟

آتشین بال و پر و دوزخی و نامه‌سیاه / جهد از دام دلم صد گله عفریته آه
بسته بین من و آن آرزوی گمشده‌ام / پل لرزنده‌ای از حسرت و اندوه نگاه
گرچه دل بس گله زو دارد و پیغام به او / ندهد بار دهم باری دشنام به او

من کشم آه که دشنام بر آن بزم که وی / ندهد نقل به من من ندهم جام به او

(۱) در بیت نخست گله و دلخوری شاعر به عفریته‌ای تشبیه شده است.

(۲) نهاد بیت دوم «پل لرزنده» است.

(۳) نهاد «ندهد بار» دل است.

(۴) «اندوه نگاه» ترکیبی اضافی است.

۷۷- بر اساس شعر زیر کدام گزینه درست است؟

پنجره باز است / و آسمان پیدا / فارغ از سوت و صفیر دوستدار خاکزاد خویش / کفتران در
اوج دوری مست پروازند / باله‌اشان سرخ، زیرا بر چکاد دورتر کوهی که بتوان دید / رسته لختی
پیش / شعله‌ور خونبوتۀ مرجانی خورشید.

(۱) پرتو سرخرنگ خورشید، کمی پیش‌تر، چون بوتۀ خونینی از بند قله‌های دور رهیده است.

(۲) سرخی بال‌های کبوتران از پرتو خورشید در حال غروب است.

(۳) منظور از «دوستدار خاکزاد» مرد کبوترباز است.

(۴) بیم شاعر از ریختن خون مبارزان آزادی طلب است.

۷۸- با توجه به شعر زیر کدام گزینه نادرست است؟

آری، تو آنکه دل طلبد آنی / اما / افسوس / دیری ست کان کبوتر خون‌آلود / جویای برج
گمشده جادو / پرواز کرده است...

(۱) واپسین سطر شعر بیانگر رهایی و آزادی‌گویی است.

(۲) منظور از «کبوتر خون‌آلود» دل شاعر است.

(۳) شعر در قالب نیمایی سروده شده است.

(۴) در شعر یک آرایه مراعات‌نظیر دیده می‌شود.

۷۹- توضیح کدام گزینه درست است؟

(۱) بدان تا روزگارم خوش کنی تو / بر آن امید بودم روزگاری: هشیار باش که

(۲) عشقت به دل خریدم و حقا که سود کردم / جانم به غم بخر که تو هم بر زیان نباشی: دل تو را با عشق به دست
آورد

(۳) در کار من نظر کن بر حال من بیخشی / تا چند بی‌وفایی تا کی ز بدگمانی: به حال من رحم کن

(۴) من خود از سودای تو سرگشته‌ام / هر زمان با من چه صفرا کرده‌ای: مرا رسوا کرده‌ای

۸۰- توضیح کدام مصراع درست است؟

- (۱) گفتی که از فراق چه رنجت همی رسد / آری قیاس ما ز دل خویش کرده‌ای: از رنجی که در فراق بر تو می‌رسد با من سخن گفتی.
- (۲) همان به که این دردسر باز دارم / کنم با تو در باقی آن دوستداری: باقی عمر را به دوستداری تو بپردازم.
- (۳) بی خرده راست خواهی گرچه خوشت نیاید / بدخوی خوبرویی بیگانه آشنایی: گرچه سخن راست را نمی‌پسندی، از من سخن راست را بدون ذره‌ای پنهان کاری می‌خواهی
- (۴) راستی باید از لب خجلم / که بسی خرجهاش فرمودی: اگر راستش را بخواهی، شرمندۀ لب هستم.

۸۱- مخاطب شاعر در همهٔ گزینه‌ها یکسان است جز گزینهٔ

- (۱) خود را و مرا به غم فکندی / نادیده هنوز هیچ شادی
- (۲) نهادی بر شکر ماشورهٔ سیم / پس آنکه لعل در شکر گرفتی
- (۳) باری از خون منت چون چاره نیست / هم تو کش چون هم توام پرورده‌ای
- (۴) سپر افکنده آسمان تا تو / رایت جور بر فراشته‌ای

۸۲- در کدام گزینه پرسشی وجود ندارد؟

- (۱) ماه رخسارت نه بس در میخ هجر / نیز با این جور گردون می‌کنی
- (۲) من خود از سودای تو سرگشته‌ام / هر زمان با من چه صفرا می‌کنی
- (۳) سهل می‌گیرم خطاکاری تو / ورچه می‌دانم که عمدا می‌کنی
- (۴) انوری چون در سر کار تو شد / بر سر خلقتش چه رسوا کرده‌ای

۸۳- واژهٔ مشخص شده در کدام بیت وجه متفاوتی دارد؟

- (۱) از من ای جان روی پنهان می‌کنی / تا جهان بر من چو زندان می‌کنی
- (۲) راست چون جان بر میان بندد دلم / خویشان را بر کرانی افکنی
- (۳) آشکارا گشت رازم تا ز من / خندۀ دزدیده پنهان می‌کنی
- (۴) با منت چندین چه باید کارزار / چون مصاف من به بوسی بشکنی

۸۴- بخش مشخص شده در همهٔ گزینه‌ها می‌تواند نوعی «کنایه» باشد جز گزینهٔ ...

- (۱) خام خوانندم که توبه بشکنم / چون تو با من با می و جام آمدی
- (۲) در خون و خاک پیش تو می‌گردم و ز شوخی / در چشم آب نیست ندانم که بر چه بادی
- (۳) من هم به جوار زلف آنم / کز عشوه تو در جوال اویی
- (۴) دامن اندر پای صبر آورده‌ای / پس به بیداد آستین بر کرده‌ای

۸۵- واژه «تا» در کدام گزینه معنایی متفاوت دارد؟

- ۱) راز من در غمت چو پیدا شد / روی تا کی ز من نهان داری
- ۲) سپر افکنده آسمان تا تو / رایت جور بر فراشته‌ای
- ۳) تا دل من برده‌ای قصد جفا کرده‌ای / نی بر من بوده‌ای نی غم من خورده‌ای
- ۴) مه نخوانم ترا معاذالله / مه نهانست تا به پیدایی

۸۶- «ی» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) کاشکی جز تو کسی داشتمی / یا به تو دسترسی داشتمی
- ۲) گوید همی چه نالی یاری چو من نداری / یاریست آنکه ندهد هر گز به بوسه یاری
- ۳) بختی نه بس مساعد یاری چنانکه دانی / بس راحتی ندارم باری ز زندگانی
- ۴) گر انوری نباشد کم گیر تیره‌روزی / تو کار خویش می کن ای جان و روشنایی

۸۷- در همه گزینه‌ها نوعی تشبیه دیده می‌شود جز گزینه ...

- ۱) از در خود عاشق خود را مران / رحم کن انگار سگ کوی تو
- ۲) عمر از تو زیان و عشوه سود است / معشوقه نبی که روزگاری
- ۳) برنگشتی چو روزگار از من / گر نه با روزگار یارستی
- ۴) راست چون جان بر میان بندد دلم / خویشتن را بر کرانی افکنی

۸۸- توضیح کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) چون شاخ زمانه‌ای که هر ساعت / از رنگ دگر همی بیارایی: مانند شاخه [درخت] روزگار هستی که هر لحظه به رنگی دیگر آراسته می‌شوی.
- ۲) گر کنم در عمر دندان سپید / در نواله‌م استخوانی افکنی: اگر بخواهم در همه عمر لب به خنده بگشایم، در غذایم استخوانی می‌اندازی (عیش مرا تباه می‌کنی).
- ۳) ور بر سرم نبشته بودی قضای تو / شهری پر از بتان به تو چون اوفتادمی: و اگر تقدیر نام تو را در پیشانی من نوشته بود با وجود شهری پر از بتان چگونه گذارم به تو می‌افتاد؟
- ۴) من از وصلت فقع تا کی گشایم / چو تو نامم به یخ بر می‌نگاری: من تا به کی لاف وصال با تو را زنم؟ وقتی نام مرا با سردی بر زبان می‌آوری.

۸۹- توضیح همه گزینه‌ها درست است جز گزینه

- ۱) بدخوی تری مگر خبر داری / کامروز طراوتی دگر داری: آگاهی معشوق از شادابی خود علت بدخویی او دانسته شده است.

۲) گویی به سرم که از تو برگردم / تا با سر ناله‌های زار آیی: معشوق در نهان به عاشق پیام می‌دهد که روی از او برمی‌گرداند تا دوباره ناله‌های زار سر دهد.

۳) گر نهانی و بی‌وفا چه عجب / جانی و عادت جهان داری: معشوق ویژگی نهان بودن جان و بی‌وفا بودن جهان را به یکجا در خود دارد.

۴) گر به خدمت کم رسم معذور دار / کز غم تو نیستم پروای تو: علت این که شاعر کمتر به خدمت معشوق می‌رسد، پرداختن به غم وی است و درگیر غم وی بودن.

۹۰- نقش دستوری ضمیر «م» بر طبق زبان امروز در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) به بند عشوه پایم بسته می‌دار / کز این سرمایه باری کم نداری

۲) ای برده دل من و جفا کرده / با فرقت خویشم آشنا کرده

۳) بر نیارم سر گرم در سرزنش / ساعتی صد بار در پای افکنی

۴) تو داری سر آن که در پای خویشم / ز پای اندر آری و سر در نیاری

۹۱- واژه «چون» در کدام گزینه کاملاً متفاوت است؟

۱) من به گردت کی رسم چون باد را / آب رویت پی کند در کوی تو

۲) ای شده پای دلم آبله در جستن تو / چون بدست آمدیم دل بنه و جست معجوی

۳) گر مرا روزگار یارستی / کار با یار چون نگارستی

۴) چون گرانی همی بخواهی برد / سر چه بر انوری گران داری

۹۲- با چه تغییری می‌توان از بیت «ما را برایگان بخر از ما و داغ بر نه / ای درد داغ عشق ترا ما

به جان خریده» بیتی دارای وزنی آشنا ساخت؟

۱) با افزودن یک هجا به پایان

۲) با افزودن دو هجا به پایان

۳) با کاستن یک هجا از پایان

۴) با کاستن دو هجا از پایان

۹۳- در کدام بیت کاربرد ندا متفاوت است؟

۱) ای جان من به جان تو کز آرزوی تو / هست آب چشم من همه چون آب جوی تو

۲) ای ایزد از لطافت محضت بیافریده / و اندر کنار رحمت و لطفت پروریده

۳) ای رنج فراق روی و موی تو / جان و دل من ز من جدا کرده

۴) ای رخت رشک آفتاب شده / آفتاب از رخت بتاب شده

۹۴- در کدام بیت غلط وزنی دیده می‌شود؟

۱) گر من اندر عشق جز درد یاری دارمی / هر زمانی تازه با وصل تو کاری دارمی

۲) چون دوستان یکدل دل پیش تو نهادم / بسته بدوستی دل بنموده دوستداری

۳) همه عذر لنگست کز تو بدیدم / سر ما نداری بهانه چه آری

۴) پرسى و گویى چگونه‌ای تو چه گویم / بی دل و بی یار همچنان که تو دیدی

۹۵- در کدام بیت فعل دوم شخص آمده است؟

۱) ور نکردی خوار تیمار توام در چشم خلق / در غم و تیمار تو تیمار داری دارمی

۲) هم خوار شدست جانم ای دل / از خوردن غم تو شاد بادی

۳) گر تو را روزی ز ما یاد آمدی / دل کجا از غم به فریاد آمدی

۴) مشتری گر به تو رسیدی هیچ / به دل و جانت مشتری بودی

زبان عربی

۹۶- در عبارت زیر چند ضمیر وجود دارد؟

دعوتك فاجبتنى و سألتك فأعطيتنى و رغبت إليك فرحمتنى

۱۲ (۴)

۱۱ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

۹۷- در آیه شریفه «يَسْأَلُونَ أَتَان يَوْمَ الدِّينِ» اعراب کلمه يوم کدام است؟

۴) محلاً منصوب

۳) محلاً مجرور

۲) مرفوع

۱) منصوب

۹۸- کدام گزینه در مورد این بیت صحیح است؟

هو الحبيب الذى ترجى شفاعته / لكل هولٍ من الاهوالِ مقتحم

۱) او تو را شفاعت می‌کند. ۲) حوادث هول‌انگیز به تو هجوم می‌آورند.

۳) «مقتحم» مبتدای مؤخر است. ۴) «شفاعة» نایب فاعل است.

۹۹- کدام گزینه معادل بیت زیر است؟

سعدى چو مرادت انگبین است / واجب بود احتمال زنبور

۱) و لابد دون الشهد من إثر النحل ۲) لم يكن الدرُّ ساكن الصدفِ

۳) و من قصد البحرَ استقلَّ السَّوْاقِيا ۴) أنا الغريقُ فما خوفى من البللِ

۱۰۰- حرکت گذاری کدام کلمه در این عبارت صحیح است؟

فلا یرى الجمال من له نفس عبوس

۴) عبوسٍ

۳) نفسٌ

۲) من

۱) الجمالُ

لطفا در این کادر چیزی ننویسید.

کلید اولیه آزمون المپیاد ادبی

مرحله اول کد ۱

تاریخ برگزاری ۹۵/۱۱/۵

مطابق توضیحات دفترچه تکمیل شود.

کد دفترچه ۲

غلط

صحیح

لطفا گزینه را به صورت کامل و فقط با مداد مشکی نرم پر کنید.

۱	☐	☐	☐	☐
۲	☐	☐	☐	☐
۳	☐	☐	☐	☐
۴	☐	☐	☐	☐
۵	☐	☐	☐	☐
۶	☐	☐	☐	☐
۷	☐	☐	☐	☐
۸	☐	☐	☐	☐
۹	☐	☐	☐	☐
۱۰	☐	☐	☐	☐

۳۱	☐	☐	☐	☐
۳۲	☐	☐	☐	☐
۳۳	☐	☐	☐	☐
۳۴	☐	☐	☐	☐
۳۵	☐	☐	☐	☐
۳۶	☐	☐	☐	☐
۳۷	☐	☐	☐	☐
۳۸	☐	☐	☐	☐
۳۹	☐	☐	☐	☐
۴۰	☐	☐	☐	☐

۶۱	☐	☐	☐	☐
۶۲	☐	☐	☐	☐
۶۳	☐	☐	☐	☐
۶۴	☐	☐	☐	☐
۶۵	☐	☐	☐	☐
۶۶	☐	☐	☐	☐
۶۷	☐	☐	☐	☐
۶۸	☐	☐	☐	☐
۶۹	☐	☐	☐	☐
۷۰	☐	☐	☐	☐

۹۱	☐	☐	☐	☐
۹۲	☐	☐	☐	☐
۹۳	☐	☐	☐	☐
۹۴	☐	☐	☐	☐
۹۵	☐	☐	☐	☐
۹۶	☐	☐	☐	☐
۹۷	☐	☐	☐	☐
۹۸	☐	☐	☐	☐
۹۹	☐	☐	☐	☐
۱۰۰	☐	☐	☐	☐

۱۱	☐	☐	☐	☐
۱۲	☐	☐	☐	☐
۱۳	☐	☐	☐	☐
۱۴	☐	☐	☐	☐
۱۵	☐	☐	☐	☐
۱۶	☐	☐	☐	☐
۱۷	☐	☐	☐	☐
۱۸	☐	☐	☐	☐
۱۹	☐	☐	☐	☐
۲۰	☐	☐	☐	☐

۴۱	☐	☐	☐	☐
۴۲	☐	☐	☐	☐
۴۳	☐	☐	☐	☐
۴۴	☐	☐	☐	☐
۴۵	☐	☐	☐	☐
۴۶	☐	☐	☐	☐
۴۷	☐	☐	☐	☐
۴۸	☐	☐	☐	☐
۴۹	☐	☐	☐	☐
۵۰	☐	☐	☐	☐

۷۱	☐	☐	☐	☐
۷۲	☐	☐	☐	☐
۷۳	☐	☐	☐	☐
۷۴	☐	☐	☐	☐
۷۵	☐	☐	☐	☐
۷۶	☐	☐	☐	☐
۷۷	☐	☐	☐	☐
۷۸	☐	☐	☐	☐
۷۹	☐	☐	☐	☐
۸۰	☐	☐	☐	☐

۱۰۱	☐	☐	☐	☐
۱۰۲	☐	☐	☐	☐
۱۰۳	☐	☐	☐	☐
۱۰۴	☐	☐	☐	☐
۱۰۵	☐	☐	☐	☐
۱۰۶	☐	☐	☐	☐
۱۰۷	☐	☐	☐	☐
۱۰۸	☐	☐	☐	☐
۱۰۹	☐	☐	☐	☐
۱۱۰	☐	☐	☐	☐

۲۱	☐	☐	☐	☐
۲۲	☐	☐	☐	☐
۲۳	☐	☐	☐	☐
۲۴	☐	☐	☐	☐
۲۵	☐	☐	☐	☐
۲۶	☐	☐	☐	☐
۲۷	☐	☐	☐	☐
۲۸	☐	☐	☐	☐
۲۹	☐	☐	☐	☐
۳۰	☐	☐	☐	☐

۵۱	☐	☐	☐	☐
۵۲	☐	☐	☐	☐
۵۳	☐	☐	☐	☐
۵۴	☐	☐	☐	☐
۵۵	☐	☐	☐	☐
۵۶	☐	☐	☐	☐
۵۷	☐	☐	☐	☐
۵۸	☐	☐	☐	☐
۵۹	☐	☐	☐	☐
۶۰	☐	☐	☐	☐

۸۱	☐	☐	☐	☐
۸۲	☐	☐	☐	☐
۸۳	☐	☐	☐	☐
۸۴	☐	☐	☐	☐
۸۵	☐	☐	☐	☐
۸۶	☐	☐	☐	☐
۸۷	☐	☐	☐	☐
۸۸	☐	☐	☐	☐
۸۹	☐	☐	☐	☐
۹۰	☐	☐	☐	☐

۱۱۱	☐	☐	☐	☐
۱۱۲	☐	☐	☐	☐
۱۱۳	☐	☐	☐	☐
۱۱۴	☐	☐	☐	☐
۱۱۵	☐	☐	☐	☐
۱۱۶	☐	☐	☐	☐
۱۱۷	☐	☐	☐	☐
۱۱۸	☐	☐	☐	☐
۱۱۹	☐	☐	☐	☐
۱۲۰	☐	☐	☐	☐

محل امضاء

اینجانب فرزند با کد ملی

صحت اطلاعات مندرج در پاسخ برگ را با مشخصات خود تایید می نمایم.